

Pedagoginė verslumo laboratorija

Tai LLP-LdV-VETPRO-2011-LT-0605 projekto rezultatas. Jis skirtas europinių verslumo ugdymo naujovių pristatymui, aptarimui ir įvertinimui, eksperimentavimo skatinimui, pasidalijimui nuomonėmis ir patirtimis, išskiriant du prioritetus: socialinio verslumo ugdymą bei profesinio mokymo ir verslo atstovų konstruktyvų bendradarbiavimą. Virtualios Pedagoginės verslumo laboratorijos tikslas - įtraukti profesinio mokymo specialistus ir socialinius partnerius į naujų, netradicinių verslumo ugdymo technologijų paieškos, kūrimo ir sklaidos procesą.

Laboratorijoje galima rasti rekomendacijos Lietuvos profesijos mokytojams, kurios parengtos, remiantis šio projekto metu įgyta patirtimi apie Suomijos, Ispanijos, Danijos verslumo ugdymo pasiekimus bei inovatyvius "mentorių tinklo", "verslo angelų" ir kitus aktyvius verslumo ugdymo metodus.

Geriausias būdas susipažinti su verslumo ugdymo naujovėmis yra pačiam pradėti jomis naudotis, tobulinti ir kurti naujas, viešai aptariant, diskutuojant, kaip sekasi tai daryti. Norintys tapti Laboratorijos dalyviais prašome mums rašyti info@lipria.lt. Tarsimės, bandysime eksperimentuoti, skatinsime išbandyti naujoves savo mokyklose bei pristatyti rezultatus. Jaunojo verslininko konkurso metu galėtume skelbti kasmetinį konkursą Inovatyviausiam profesijos mokytojui, dirbančiam efektyviausiais netradiciniais verslumo ugdymo metodais.

Verslo atstovo rekomendacijos verslumo ugdymo tobulinimui

Vizito Suomijoje (Espoo, Omnia profesinio mokymo mokykloje) įgytos patirties pagrindu formuluojamos šios rekomendacijos profesinio mokymo specialistams verslumo ugdymui tobulinti Lietuvoje:

1. Į Omnia profesinio rengimo įstaigą reikėtų nuvykti bent 40 proc. Lietuvos profesinio mokymo įstaigų direktorių, vadovų ir mokytojų (ypač dėstančių specialybinius dalykus, verslo pagrindus, ekonomiką ir pan.). Tai padėtų priimantiems sprendimus, verslumo ugdymo politiką formuojantiems ir įgyvendinantiems asmenims susipažinti su suomišku požiūriu į verslą, verslumą, vaikų ugdymą ir kitus dalykus, kurie leistų formuoti atvirą, bendraujančią ir bendradarbiaujančią visuomenę tiek mokykloje, tiek gyvenime. Tiesiog manau, kad mūsų mokyklos turi pamatyti kitokį požiūrį į gyvenimą ir verslą bei vaikus.

2. Visi mokymo įstaigos darbuotojai turėtų nuolatos palaikyti ryšius su verslu ir verslininkais. Tai leistų daug lengviau ir paprasčiau surasti praktikos vietas mokiniams. Omnia už studentų praktiką yra atsakingi mokytojai. Praktika trunka po kelis mėnesius 4 kartus per visą mokymosi periodą (3 metus). Ji atliekama verslo, NVO, valstybinėse įstaigose ir yra nemokama: mokyklai nieko nekainuoja, mokinys taip pat nieko negauna ir verslas nieko niekam nemoka. Tai pat mokytojai bendraudami su verslu žinotų jo realijas, galėtų pagal tai orientuoti mokinius ir jiems suteikti būtinas darbo rinkoje žinias, patirtį ir įgūdžius. Tas bendravimas gana paprastas - užtektų telefone turėti bent keletą verslininkų kontaktų, su kuriais būtų galima pasikonsultuoti, pasitarti ir gauti patarimą. Taip pat privalomai mokytojai turėtų bent kas kelis metus atlikti praktiką versle (Suomijoje, berods, yra kas keli metai po kelis mėnesius). Praktika versle galėtų būti mokama arba nemokama (galima surasti daug metodų išspręsti šį klausimą). Tai gali būti ne tik versle, bet ir NVO. Tiesiog mokytojui būtų sveika laikas nuo laiko pakeisti aplinką.

3. Mokymo įstaigų pertvarkymas ir mąstymo pakeitimas. Svarbus žingsnis norint skatinti verslo ir profesinio mokymo susibičiuliavimą, tai mokyklų (ir greičiausiai verslo) mąstymo ir požiūrio pakeitimas. Mokykla ir verslas turi tapti partneriai, kurie kurdami drauge, dirbdami kaip partneriai gali sukurti pridėtinę vertę. Keli pavyzdžiai:

- Nauji projektai mentorystės srityje.
- Tarpusavio konsultavimas (verslas gali pateikti, ko tikisi iš mokymo įstaigos, kokių darbuotojų, kokio produkto per projektus. Mokytojai taip pat galėtų suteikti papildomų žinių verslininkams (specialistų tęstinis mokymas ir panašiai).

- Bendrų projektų kūrimas ir įgyvendinimas (verslas gali užsakyti sukurti gaminį, modelį ar dizainą, mokymo įstaiga gali pagaminti prototipus ir panašiai. Mokiniais tai būtų puiki praktika ir net vienas žingsnis link savo nuosavo verslo, nes įgytų patirties derybose, projektų kūrime ir realizavime).

- Mokymo įstaigos gali teikti kai kurias paslaugas visuomenei (mokyklų kirpyklos, valgyklos, dirbtuvės, autoservisai, tekinimo ir kt. paslaugos, masažavimas, senelių priežiūra ir t.t.).

Tai tik keli pavyzdžiai, bet norint juos pradėti įgyvendinti turi būti sukurta tam tinkama psichologinė aplinka ne tik mokykloje, bet ir visuomenėje. Žinoma, viskas turi prasidėti mokyklose. Užtekusių kelių gerų pavyzdžių ir verslas pats norėtų toliau bendradarbiauti, tam reikalingas stiprus tokio bendradarbiavimo pavyzdžių viešinimas.

4. Mokyklų valdymo pakeitimas. Direktorius turi būti verslininkas, kuris mokyklą valdo taip pat efektyviai ir gerai kaip bet kokią bendrovę. Kuo labiau bus orientuojamasi į kokybiško, aukštos pridėtinės vertės produkto kūrimą, tuo labiau bus suprantama bendradarbiavimo nauda, inovacijų taikymas mokymo procese (turi būti naudojama ne tik moderni įranga, staklės, mechanizmai, priemonės, bet ir tokie dalykai kaip skype, facebook, el. paštas, CRM, elektroniniai dienynai, išmanieji telefonai su filmavimu, fotografavimu ir t.t.). Kitas dalykas, toks valdymo modelis nebeleistų direktoriams vienašališkai valdyti, jie taptų samdomais darbuotojais geram mokyklos valdymui, o jei blogai sekasi, nėra problemos atleisti. Mokyklos valdymą gali įtakoti beveik visas personalas (nežinau kiek mokytojai dabar įtraukti į veiklą, bet manau ženkliai per mažai. Mokytojas - tai tas žmogus kuris parduoda prekę – žinias, ir kuo kokybiškiau tai atliks, tuo bus geresnis rezultatas, geresni mokiniai, sukurta geresnė visuomenė. Tad investicijos į mokytojus būtinos, ir tai ne tik pinigai, bet ir geras psichologinis, socialinis darbo klimatas mokykloje, mokymasis visą gyvenimą, bendravimas su kolegomis ir t.t.

5. Kiekvienas mokinys, atėjęs į profesinio rengimo įstaigą, (žinoma, gerai būtų tai pradėti daryti nuo 5 klasės) turi gauti verslo pagrindus. Ir čia nėra svarbu, kad ne visi taps verslininkais, bet svarbu, kad visi baigę mokyklą žinotų, kaip gyvuoja verslas: kas yra pardavimai, iš kur gaunami pinigai, kas yra pridėtinė vertė ir t.t. Tiesiog turėdami tokias žinias, jie bus arba savo verslo savininkai (verslo savininkas yra ir amatininkas, ir patentininkas, ir kirpėjas, dirbantis pagal individualios veiklos liudijimą), arba supratingi, išmintingi darbuotojai, padedantys verslui gauti ne tik pelną, bet ir užsidirbti savo atlyginimą. Tiesiog mokiniai supras, iš kur atsiranda pinigai bendrovėse ir kodėl savininkai gauna pelną ar patiria nuostolį. Bus sukurta sąmoningesnė visuomenė. Tam pasiekti tikrai nereikia daug pinigų, užtekusių noro ir keleto valandų per metus pabendrauti su verslu įvairių paskaitų, seminarų ar praktinių užsiėmimų metu.

6. Socialinio ir psichologinio klimato keitimas mokykloje. Mokytojas turi jaustis laisvai (Omnia mokytojai ne tik moko, bet ir konsultuoja, mentoriauja, padeda mokiniams). Taip pat mokytojas turi turėti galimybę keisti mokymo programą, pasirinkti mokymo turinį, metodiką (pvz.: taikyti alternatyvius mokymo metodus - Valdorfo metodiką, Montessori ir kitas, kurios gali labiau sudominti ir motyvuoti vaikus įsitraukti į mokymąsi, bendruomenę). Mokykloje turi egzistuoti ne dvi kastos: mokytojai ir mokiniai, o viena bendruomenė, suprantanti vieni kitus, galinti greitai ir efektyviai dirbti ir keistis. Tam vėl nereikia nei daug pinigų, nei kažkokių spec. priemonių. Užtekusių kelių apskrito stalo pokalbių prie arbatos, geranoriško požiūrio ir elementarių psichologinių žinių suteikimo visiems bendruomenės nariams.

7. Leisti mokytojams užsiimti visuomenine veikla bent 1 valandą darbo metu per dieną ar bent kelias valandas per savaitę. Tiesiog mokytojai taptų atviresni, bendrautų su kitaminčiais, dalyvautų bendruomeninėje veikloje. Taip kiltų naujos mintys, nauji projektai (skandinavai labai daug dalyvauja bendruomeninėje veikloje, todėl sukuriamas daug didesnis neapskaitomas BVP, Danijoje vienas žmogus vidutiniškai priklauso 8 NVO, Lietuvoje - tik 1,5). Beveik neabejoju, kad dalis mokytojų bendrautų su mokiniais neformalioje aplinkoje, dalyvautų bendroje kūrybinėje veikloje, asociacijų veikloje. Tokių būdų būtų pagerintas ir socialinis klimatas mokyklose. Tarkime, Omnia sukurta bendravimo su verslu erdvė Inna Omnia. Tai labai progresyvus mąstymas priimti verslą po vienu stogu su mokykla ir sukurti bendrą erdvę smulkiems verslininkams (dauguma jų dirba savarankiškai), mokytojams ir mokiniams.

Parengė

Vaidas Bernotas

Kauno regiono smulkaus ir vidutinio verslo asociacija

UAB „Transer“

Tel. 8 677 46227